

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI
1955 m.
sausio
21
PENKTADIENIS
Nr. 8 (1126)

Kaina 15

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakas

Dėl atsakomybės už pasėlių nuganymus kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas pažymi, kad pastaruoju metu dėl vietinių tarybinių organų nuolaidžiamimo labai dažnai pasitaiko, kad gyvuliai nuėda ir paukščiai nulesa, pravažiuojantis laukais arklį ir automobilių transportas išvažinėja kolūkių ir tarybinių ūkių pasėlius (ypač žeminių kultūrų), pievas, šieno kūgius, o taip pat nikojo laukų apsaugos miškų sodinius, vaisių-uogų ir kitus sodinius, kas daro didelę žalą kolūkių, tarybinių ūkių ir valstybės interesams. Taip, kas sukuriama kolūkių ir tarybinių ūkių darbininkų darbo pastangomis per ilgą laiką, neretai nebaudžiamai naikinama, o su tuo vieniskai nekovoja. Žeminių kultūrų nuganymo atžvilgiu vyrauja klaudingas supratimas, kad žemkenčiams nepadaroma žalos, o atskirais atvejais net pripažystama reikalinčiu nuganyti žemkenčius, padarant tuo būdu didelę žalą šlių kultūrų derllui.

Tarybų Valstybė negali leisti, kad dėl nusikalstamų atskirų piliečių ir pareigūnų pažiūros į visuomeninę socialistinę nuosavybę būtų daroma žala tarybiniams ūkiams, visuomeniniams kolūkiui ir būtų pakertama materialinė kolūkičių gerovė.

Siekiant užtikrinti kolūkių ir tarybinių ūkių pasėlius bei sodinių apsaugojimą nuo nuganymo ir naikinimo, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutaria:

1. Nustatyti, kad gyvuliai ir paukščiai, priklausantieji kolūkičiams, darbininkams, tarnautojams ir kitoms piliečiams, įmonėms, organizacijoms bei įstaigoms ir nuėdė pasėlius bei padarę žalą sodiniams kolūkiuose, tarybiniuose ūkiuose ir kituose valstybiniuose bei visuomeniniuose ūkiuose, šių ūkių yra sulaikomi ligi tol, kol gyvulių bei paukščių savininkai atlygins padarytą žalą

2. Nustatyti, kad už nuganymą ir kitą kolūkių, tarybinių ūkių ir kitų valstybinių bei visuomeninių ūkių pasėlius bei sodiniams padaryta žalą turi būti taikomos šios materialinės atsakomybės priemonės:

a) pirmą kartą gyvuliams bei paukščiams nuėdus ar nulesus pasėlius arba padarius žalą sodiniams kolūkiuose, tarybiniuose ūkiuose ir kituose ūkiuose, gyvulių arba paukščių savininkai turi pil-

nutinai atlyginti kolūkiams, tarybiniams ūkiams arba kitoms valstybiniams ir visuomeniniams ūkiams padarytus nuostolius ir sumokėti baudą, kurią uždeda kaimo arba gyvenvietės, miesto Darbo žmonių deputatų tarybos atstovo, agronomo ir kolūkio valdybos, tarybinių ūkių arba kito valstybinių ir visuomeninių ūkių direkcijos atstovo, dalyvaujančių gyvulių ir paukščių, nuėdusių pasėlius arba pažeidus sodinius, savininkui.

už sulaikytus pasėliuose, sodiniuose ir prie šieno kūgių avis, ožkas, kiaules, verselius—25 rublius nuo vieneto; už suaugusius galvijus, arklius ir kupranugarius—50 rublių nuo vieneto; už paukščius—5 rublius nuo vieneto;

b) tais pat metais antrą kartą arba ne kartą nuganius pasėlius, nuėdus šieno kūgius ir antrą kartą arba ne kartą padarius žalą sodiniams, be atlyginimo už padarytus nuostolius, iš gyvulių bei paukščių savininkų išeškoma dvi-gubo dydžio bauda;

c) jeigu pasėlius nuėda arba padaro žalą sodiniams gyvuliai ir paukščiai, priklausantieji koliukui, tarybiniams ūkiui arba kitam valstybiniam bei visuomeniniam ūkiui ir esantieji atskirų asmenys (piemenų, arklininkų, čabanų ir kitų fermų darbuotojų) atsakomybėje, tai kalti dėl nuganymo arba padarytos žalos kolūkičiai ar tarybinių ūkių, valstybinių ir visuomeninių ūkių darbuotojai turi atlyginti žalą, padarytą kolūkiui, tarybiniams ūkiui arba kitam valstybiniam ir visuomeniniams ūkiui;

d) už važiavimą per pasėlius arba sodinius arklį transportu iš nusikaltusiu asmeni imama iki 50 rublių bausda, o už važiavimą automobiliu, traktoriu, kombainu ir kitomis mašinomis—iki 100 rublių.

3. Tuo atveju, jeigu gyvuliai ir paukščiai nesulaikyti pasėlių nuganymo arba sodinių pažeidimo vietoje, bet kolūkiui, tarybiniams ūkiui arba kitam valstybiniam ir visuomeniniam ūkiui žinoma, kam priklauso gyvuliai ir paukščiai, — jų savininkui tenka tokia pat atsakomybė, kaip ir sulaikius gyvulus arba paukščius nuganymo arba pažeidimo vietoje.

4. Pasėlių nuganymu arba sodinių pažeidimu padarytos

žalos dydį nustato komisija iš kaimo arba gyvenvietės, miesto Darbo žmonių deputatų tarybos atstovo, agronomo ir kolūkio valdybos, tarybinių ūkių arba kito valstybinių ir visuomeninių ūkių direkcijos atstovo, dalyvaujančių gyvulių ir paukščių, nuėdusių pasėlius arba pažeidus sodinius, savininkui.

Gyvulių ar paukščių savininkui neatvykus, žalos dydį nustato komisija jam nedalyvaujant.

5. Atlyginimas už žalą, padarytą nuganius pasėlius ir pažeidus sodinius, ir bausda išeškoma pagal kaimo arba gyvenvietės, miesto Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto nutarimą.

Baudą už važiavimą per pasėlius ir sodinius uždeda kaimo arba gyvenvietės, miesto Darbo žmonių deputatų taryba kolūkio valdybos, tarybinių ūkių direktorius arba kito valstybinių ir visuomeninių ūkių vadovo teikimu ir išeško milicijos organu.

Kaimo arba gyvenvietės, miesto Tarybos nutarimas gali būti apskūstas per penkias dienas rajono Darbo žmonių deputatų tarybos vykdomajam komitetui, kurio sprendimas yra galutinis.

Tuo atveju, jeigu gyvuliai arba paukščiai, padarius žalą kolūkio, tarybinių ūkių ar kito valstybinių bei visuomeninių ūkių pasėliams arba sodiniams, savininkas atsako atlyginti nuostolius ir sumokėti baudą, išeškojimą vykdo kaimo arba gyvenvietės, miesto Darbo žmonių deputatų taryba priverčiamā tvarka.

6. Už tyčinį pasėlių nuganymą, o taip pat tyčinį laukų apsaugos miškų sodinių, vaisių-uogų ir kitų sodinių pažeidimą, dėl kurių kolūkiui, tarybiniams ūkiui arba kitam valstybiniam bei visuomeniniams ūkiui padaryta stambi žala, nusikaltę asmenys teismo sprendimų baudžiamai nuo 6 mėnesių iki vienerių metų pataisos darbų arba liems atimama laisvė nuo vienerių iki dviejų metų.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas K. VOROŠILOVAS

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius N. PEGOVAS

Maskva, Kremlius
1955 m. sausio 11 d.

Rajono pramkombinato darbuotojai kandidatais į Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus iškėlė V.M. Molotovą ir A. M. Petrovą

Š. m. sausio 18 d. visi rajono pramkombinato darbininkai ir tarnautojai susirinko į raudonajį kampelį. Čia įvyko rinkiminis susirinkimas, skirtas iškelti kandidatus į Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus.

Žodis suteiktamas pramkombinato normuotojui drg. Grišanenko.

—Aš siūlau iškelti kandidatu į Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko pirmajį paduotoją, TSRS Užsienio reikalų ministru draugą Viačeslavą Michailovičių Molotovą.

Jo pasiūlymą susirinkusieji sutinka karštai plojimais. Tribūnoje — pramkombinato vyr.inžinterius drg. Kaurdakovas.

—Aš karštai paremiu nuosekliaus kovotojo dėl tarybinių liaudies reikalo V. M. Molotovo kandidatūrą, — kalba jis.

Drg. Kaurdakovas siūlo taip pat iškelti kandidatu į LTSR Aukščiausiosios Tarybos de-

putatus Valstybinės plano komisijos prie Lietuvos TSR Ministru Tarybos pirmininką drg. Aleksiejū Michailovičių Petrovą.

Jis supažindino susirinkimo dalyvius su A. M. Petrovo gyvenimu ir darbu.

Pramkombinato darbuotojai drg. drg. Burovas, Dovgalis savo pasisakymuose karštai pritarė draugų Grišanenko ir Kaurdakovo pasūlytom kandidatūroms.

Proorganizacijos vietas komiteto pirmininkas drg. Bravas, paremdamas drg. drg. V. M. Molotovo ir A. M. Petrovo kandidatūras rinkimams į LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus, kviečė susirinkusius aktyviai įsi Jungti į socialistinį lenktyniavimą rinkimų garbei—dvieju mėnesių gamybinių planų įvykdysti iki vasario 25 dienos.

Susirinkimo dalyviai vieningai nutarė iškelti kandidatas į Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus draugus V. M. Molotovą ir A. M. Petrovą ir prašyti jų sutikimo balotuoti Zarasų rinkiminėje apygardoje Nr. 204.

Lenino atminties kolūkio narių ir Turmantio miestelio gyventojai sausio 18 dieną įvykusime bendrame susirinkime kandidatais į LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus Zarasų rinkiminėje apygardoje Nr. 204 iškėlė TSKP CK pirmajį sekretorių draugą Nikitą Sergiejevičių Chruščiovą ir Valstybinės pla-

no komisijos prie LTSR Ministru Tarybos pirmininką drg. A. M. Petrovą.

Stalino vardo kolūkio koliečiai kandidatais į respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatus Zarasų rinkiminėje apygardoje Nr. 204 iškėlė Nikitą Sergiejevičių Chruščiovą ir savo kolūkio agronomą Vandą Gruslytę.

TSRS Ministru Taryboje

Dėl Tarybų Sajungos mokslinės-techninės ir gamybinės pagalbos kitoms valstybėms vystant tyrimus atominei energijai naudoti taikiais tikslais

Tarybinė Vyriausybė, skirdama didelę reikšmę atominės energijos naudojimui taikiais tikslais, priėmė nuostarimą suteikti mokslinė-techninę ir gamybinę pagalbą kitoms valstybėms kuriant mokslines - eksperimentines bazes tyrimams vystyti branduolinės fizikos srityje ir atominės energijos panaudojimo taikiais tikslais srityje.

Tarybinė vyriausybė padare pasiūlymą Kinijos Liaudies Respublikai, Lenkijos Liaudies Respublikai, Čekoslovakijos Respublikai, Rumunijos Liaudies Respublikai ir Vokietijos Demokratinei Respublikai dėl visapusiškos pagalbos suteikimo joms projektuojant, tiekiant įrengimus, statant eksperimentinius atominiai katalais pakankamai kiekį radioaktivų izotopų jiems naudoti medicinoje, biologijoje ir įvairose mokslo bei technikos srityse, o taip pat parengti mokslinius ir inžinerinius kadrus taikaus atominės energijos naudojimo darbams toliau vystyti.

Svarstomas klausimas dėl išplėtimo šalių rato, kurioms TSR taip pat galės suteikti paramą ir pagalbą vystant mokslinius-eksperimentinius darbus atominės energijos naudojimo taikiais tikslais srityje.

Pirmoji liaudies revoliucija Rusijoje

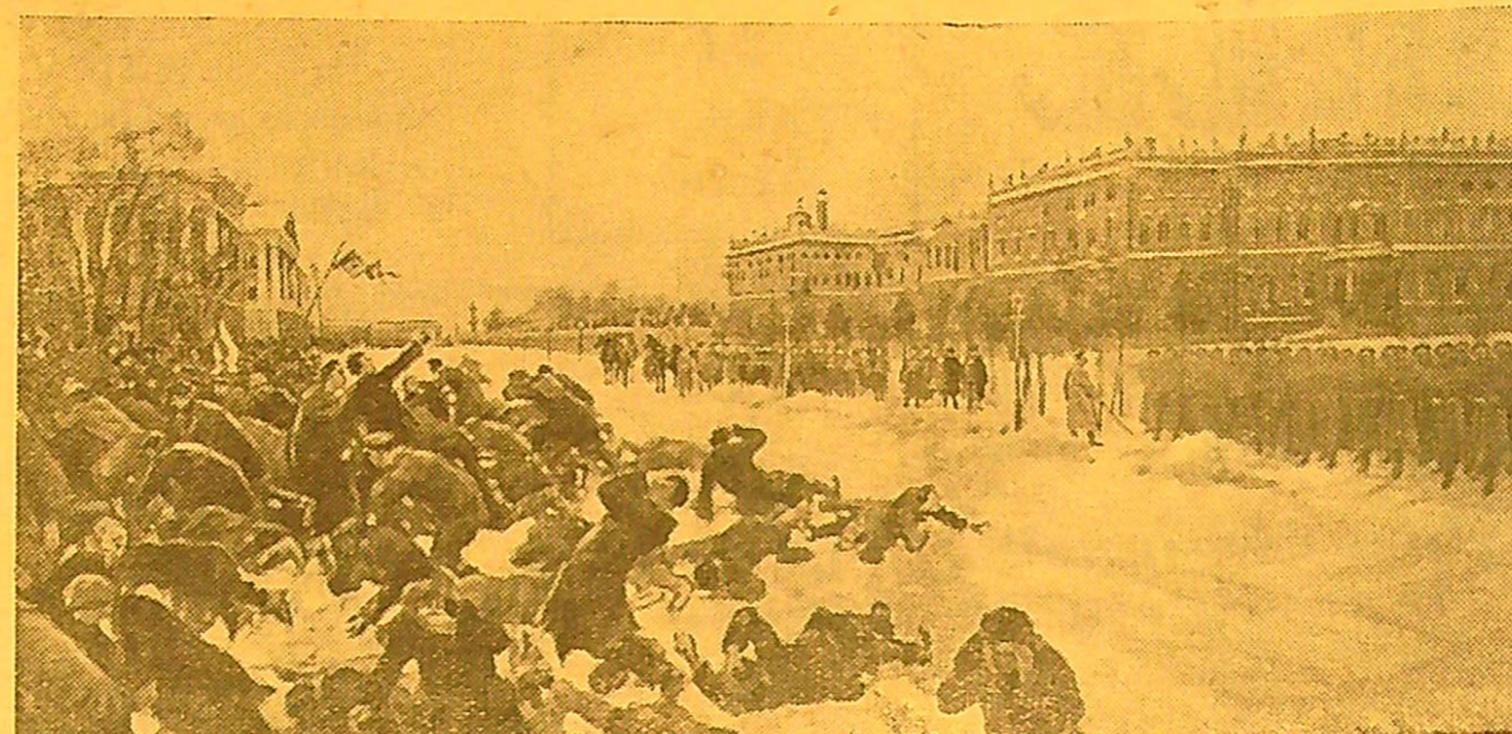
1955 metais sukanka pirmosios Rusijos revoliucijos penkiasdešimtmetis. Ši revoliucija – įžymus įvykis mūsų šalies tautų ir viso pasaulio darbo žmonių išsivaduojuamojo judėjimo istorijoje. Ji suvaidino vaidmenį toje galinėje Rusijos darbininkų klasės išsivadavimo kovoje, kuri pasibaigė Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos pergalė.

Ypatingai svarbi 1905 metų revoliucijos ypatybė yra ta, kad ji buvo pirmoji imperializmo epochos, kapitalizmo smukimo ir puvimo epochos buržuazinė-demokratinė revoliucija. V. I. Leninas pavadino imperializmą „mirštantiu kapitalizmu“ ir nurodė, kad vienintelė išeitis iš imperializmo prieštaravimui yra proletarienė revoliucija.

Naujosios epochos pobūdis žymiai nulémė Rusijos revoliucijos savitumą. XX amžiaus pradžioje pasaulinio revoliucinio judėjimo centras persikelė iš Vakarų į Rusiją. Tuo laikotarpiu ji buvo visų imperializmo prieštaravimų mazginis punktas. Rusijos carizmo ir Vakarų imperializmo interesai buvo glaudžiausiai susipynę. Vaikydamasis antpeilių, užstelenio kapitalas veržesi į Rusiją, kur buvo turtingi žaliai šaltiniai ir pigi darbo jėga. Carizmo politika vedė į šalies pavergimą, i jos pavertimą Vakarų Europos kapitalo puskolonija.

Rusijoje susirezgė vienos su kitomis pačios barbariškiausios ir nežmoniškiausios darbo žmonių išnaudojimo bei engimo formos. Klasinių prieštaravimai buvo nepaprastai aštrūs. Ekonominę kapitalistų ir dvarininkų priespaudą didino politinis liaudies beteisiškumas, caro valdininkų ir policininkų savivalė. Carizmas vedė žiauraus nacionalinio engimo politiką. Šalyje susidare sąlygos revoliuciniams sprogimui.

Kylanti Rusijoje liaudies revoliucija savo pobūdžiu buvo buržuazinė demokratinė. Ji kėlė uždavinį nuvertinti patvaldytę ir įkurti demokratinę respubliką. Bet svarbiausias, kaip nurodė V.

„Darbininkų sušaudymas prie Žemos rūmų 1905 metų sausio 9 dieną“. Menininko I. Vladimirovo paveikslas reprodūkcija.

(TASS).

I. Leninas, tos revoliucijos skaičiujosi caro pagalbos, o nacionalinis uždavinys buvo išspręsti agrarinį klausimą.

Revoliucijos audra prasidėjo 1905 metų sausio 9(22) dienos įvykiais Peterburge.

1905 metų sausio 3 d. Putilovo gamykloje, atsakant į provokacinių keturių darbininkų atleidimą, kilo galingas streikas. Jis persimetė ir įkūrė įmones. Sausio 7 d. streikavo visas Peterburgas. Darbininkams sulaikytų nuo revoliucinės kovos provokatorius popas Gaponas, vykdymas caro žvalgybos užduotį, pasiūlė įlems surašyti peticiją ir paduoti ją carui. Bolševikai kėlė aikštén provokacinių šios užmačios prasmę. Bet darbininkai, kurie dar tikėjo caru, pasekė Gaponu. Sausio 9(22) diena, sekmadienį, daugiau kaip 140 tūkstančių darbininkų patraukė prie Žemos rūmų. Caro vyriausybės darbininkus sutiko durtuvalis, būžinai ir švinu. Daugiau kaip tūkstantis darbininkų buvo nukauti ir daugiau kaip du tūkstančiai sužeisti. Sausio 9-ają darbininkai pavadino „kruvinuoju sekadieniu“.

Darbininkų demonstracijos sušaudymas pažadino protestui ir koval milijonus darbininkų. 1905 metų sausio 9 d. darbininkų klasė gavo didžią pilietinio karo pamoką. Dar ryta Peterburgo darbininkai

pavakare jie jau įnirtę draskę caro portretus, kovėsi su policija ir statė Vasiljevskij ostrov pirmąsias barikadas, karštai atsiliaupdami į bolševikų šukį „Už ginklų!“. Įverčindamas sausio 9-osios įvykius, V. I. Leninas juos pavadino pilietinio karo Rusijos prologu.

Protesto banga prieš caro vyriausybės surengtas kruvinas skerdynes nuritėjo per visą šalį. Sausio 10 d. prasidėjo visuotinis streikas Maskvoje. Jis greitai apėmė visa centrinį pramoninį rajoną ir visus kitus proletariatinis centrus. Streikavo 440 tūkstančių žmonių. Tik per vieną mėnesį bendras streikuojančiųjų skalčius buvo didesnis, negu per visą ankstesnį dešimtmétį. Sausio streikų ypatumas buvo jų ryškus politinis požiūris.

Kova šalyje augo. Revoliucija sukelė bruzdėjimą ir valstiečių masėse. Taip pat prasidėjo kariniai sukilimai laivyne ir armijoje, Didžiule reikšmę turėjo didvyriškasis šarvuočio „Pottomkin“ jūreivių sukiliimas. Rugsėjo mėnesį prasidėjo streikas Maskvoje, o spalio mėnesį streikų judėjimas apėmė visą šalį.

Kovos ugnje, vykstant visos Rusijos spalio streikui, kūrybine masių iniciatyva buvo sudarytos Darbininkų deputatų tarybos. Bolševikai

laikė Tarybas ginkluotojo sukilimo organais ir revoliucinės valdžios užuomazga.

Savo viršūnė 1905 metų revoliucija pasiekė ginkluotame darbininkų gruodžio sukilime Maskvoje. I ginkluotą kovą pakilo taip pat Krasnojarsko, Čitos, Motovilichos (Permės), Novorosijsko, Sormovo, Rostovo, Charkovo darbininkai. Sukilime dalyvavo Rusijos tautos, pradėjusios nacionalinę išsivadavimo kovą.

Vakarų Europos imperialistai padėjo caro patvaldystei numalšinti 1905 metų revoliuciją. Tam tikslui Prancūzijos bankininkai susteikė carui didelę paskolą. Carui rimtai padėjo taikiai su Japonija, sudaryta 1905 metų rugsėjo mėnesį. Tuo palengvinusi savo sunkią padėtį, caro vyriausybė perėjo į puolimą prieš darbininkus ir valstiečius.

Po gruodžio ginkluotojo sukilimo numalšinimo revoliucija émė slūgti. Jos pralaimėjimas buvo tik laikina carizmo pergalė.

Per trejus Rusijos revoliucijos metus Rusijos darbininkų klasė ir valstietija išėjo tokią turtingą politinio auklėjimo mokyklą, kokią vargu ar buvo galima išeiti per trisdešimt paprasto ramaus vystymosi metų.

Revoliucija parodė liaudies

masėms, kad carizmas yra pikčiausias, mirtinas liaudies priešas, kad liberalinė buržuazija remia ne liaudi, o patvaldytę, ir kad tik darbininkų klasė yra tikrasis ir pats nuosekliausias revoliucijos vadas. Revoliucija taip pat parodė, kad darbo valstiečiai, nepaisant jų svyruvamų, yra vienintelė rimta jėga, kuri gali dėti sajungą su darbininkų klase, ir kad nuo šios sajungos jėgos ir tvirtumo priklauso darbininkų ir valstiečių pergalė.

Iš 1905–1907 metų revoliucijos patyrimo masės įsitikino, kad vienintelė revoliucinė-marksistinė jėga šalyje, sugebanti vadovauti revoliucijai, yra bolševikų partija. Revoliucija parodė, kad menševikai nusirito į oportunitimo balą, pasidarydami iš tikrųjų buržuazijos agentais darbininkų klasėje.

Išsivysčiusi 1905–1907 metų bolševikų partijos vadovaujančios darbininkų klasės kova pasibaigė socialistinės revoliucijos pergalė 1917 metų spalio mėnesį. Kaip tik todėl Leninas rašė, kad „be 1905 metų generalinės reperiencijos“ 1917 metų Spalio revoliucijos pergalė būtų buvusi neįmanoma“.

1905–1907 metų revoliucija turėjo pasaulinę-istorinę reikšmę. Ji buvo pirmas stiprus darbininkų ir valstiečių įvykdytas patvaldytės tvirtovės šurmas, pirmas rimtas proletariato smūgis imperializmui. Ji atskleidė buržuazinių revoliucijų Rytuose (Iran, Turkijoje, Kinijoje ir t. t.) puslapį.

Rusijos revoliucijos įtakoje keitėsi Europos proletariato klasinės kovos formos ir metodai. Rusijos revoliucija apginklavė visų šalių liaudies mases milžinišku politiniu ir organizaciniu patyrimu.

Pirmai Rusijos revoliucija visiems laikams liks vienas iš pačių šlovingiausių ir ryškiausių puslapių Rusijos proletariato kovos už socializmą istorijoje, bus kovinio patyrimo šaltinis tarptautiniam proletariatui.

V. Semionovas
Istorijos mokslo kandidatas

! plėšinines žemes!

! plėšinių ir dirvonų išsisavinimo žemes!

ALYTUS. (ELTA). Komjaunimo rajono komitetas gauja pareiškimus nuo komjaunuolių, prašančių pasiūlyti juos dirbtį į dirvonų ir plėšinių išsisavinimo rajonus.

I naujus tarybinius ūkius, steigiamus Altajuje, Urale ir kituose šalies rajonuose, pareiškė norą vykti rajono autotransporto kontoros kadrų skyriaus viršininkas drg. Kašnienė, jos vyras – komjaunimo rajono komiteto instruktorius MTS zonai, CSV inspektūros darbuotoja komjaunuolė drg. Cibulskaitė ir kiti.

* * *

ŠILUTĖ. (ELTA). Komjaunimo rajono komitetas kasdien

gauna dešimtis pareiškimų, kuriuose išreiškiamas noras vykti naujų žemų išsisavinti

I plėšinines žemes išvyksta Šilutės MTS pirmėnės komjaunimo organizacijos sekretorių mechanikas drg. Slykovas. Kartu su juo vyksta ir jo žmona, turinti traktorių-kombainininko specialybę. Su žmona taip pat išvyksta MTS kalvis drg. Priehodko.

Iš viso pareiškė norą vykti i naujų žemų išsisavinimo rajonus beveik 50 jaunuolių ir merginų.

Atsiliepia į patriotinę maskviečių iniciatyvą

Maskvos komjaunuolių ir jaunuolių, vykstančių į plėšinines žemes, kreipimasis

sutiko platų atgarsį mūsų rajono komjaunuolių ir jaučių naujų žemų išsisavinti

Komjaunimo rajono komitetas gauna vieną po kito pareiškimus, kuriuose miesto įmonių ir įstaigų komjaunuolių išreiškia savo norą vykti plėšininių žemų išsisavinti.

Pramkombinato stalius komjaunuolis drg. Blecheris savo pareiškime rašo:

– Niekur aš negalėsiu pardaryti tiek gero Tėvynel, kaip dirbdamas plėšininiėse žemėse. Todėl prašau mano pareiškimą patenkinti, leisti man vykti ten, kur tūkstančiai komjaunuolių kovoja už grūdų gausumą šalai.

Pareiškė norą vykti plėšinių išsisavinti ir pramkombi-

nato darbininkai-komjaunuoliai drg. drg. Rybakovas ir Juškinovas, mašinų-traktorių stoties traktorininkas drg. Svirskis.

Padavé pareiškimus vykti į plėšinines žemes komjaunuolės-rajono ligoninės sanitarių drg. Krupenina, rajkoopsajungos saskaitininkė drg. Konuševa.

Kasdien į rajono komjaunimo komitetą ateina vis nauji komjaunuoliai ir jaunimas, kurie teiraujasi apie išvykimo sąlygas, su entuziazmu rašo pareiškimus vykti išsisavinti dirvonų.

J. Kanapeckas
Lietuvos LKJS rajono komiteto instruktorius
MTS zonai

Naujos KNYGOS

PAŠARINĖS KULTŪROS. Žemės ūkio kultūrų auginimo Lietuvos TSR kolūkuose agrotechninės taisyklės 1955 metams. V., Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1954 m., 56 pusl. (Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerija. Vyr. ž. ū. propagandos ir mokslo valdyba) 3000 egz. 70 kap.

DARŽOVINĖS KULTŪROS. Žemės ūkio kultūrų auginimo Lietuvos TSR kolūkuose agrotechninės taisyklės 1955 metams. V., Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1954 m., 36 pusl. (Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerija. Vyr. ž. ū. propagandos ir mokslo valdyba) 3000 egz. 45 kap.

Mokslo apie gyvybės atsiradimą žemėje

Aštri kova tarp mokslo ir religijos, tarp materializmo ir idealizmo vyko ir vyksta gyvybės atsiradimo klausimu.

Spręsdami šiuos klausimus, idealistai, naudodamiesi biblija ir kitais religijų padavimais, tvirtina, kad visas darbar esančias organizmų rūšis pasaulio pradžioje yra sutvėrės dievas ir kad jos iš esmės iki šiol pasilikusios pastovios. Mokslo seniai jau įrodė, kad šios „teorijos“ yra tik pasakos, gryni prasimynai.

Vienintelė pasaulyje tėra materiaja. Ji yra nuolatiname judėjime ir vystymesi. Bet kuri medžiagos dalelė, bet kuris organizmas, ar tai jis bus augalinis, ar tai jis bus gyvulinis, turi savo istoriją, praeina savo istorinių vystymasi. Šiuolaikinis gamtos mokslo jau turi tiek daug faktinių duomenų, kad mes dabar galime visiškai tiksliai išsivaizduoti tą materijos vystymosi kelią, kuris atvedė i gyvybės atsiradimą Žemėje.

Materializmas įrodo savaimingą gyvybės atsiradimą Žemėje ilgos evoliucijos (vystymosi) keliu. Visi chemijos ir biologijos duomenys kalba už tai, kad gyvybė Žemėje kadaise atsirado iš negyvos medžiagos. Evoliucinės paleontologijos (mokslo, kuris tyrinėja tolumoje praettyje gyvenusių gyvių ir augalų liekanas) duomenys rodo, kad organizmų vystymasis nepertraukiamai vyko ir vyksta, kad aukštėsnės organizmų formos kilio iš žemesnių.

Taisinė kelią gyvybės atsiradimo Žemėje klausimui išspręsti pirmą kartą nužmėjo F. Engelsas. Jis apibūdina gyvybę, kaip savo iš baltymų egzistavimo forma, kuriai yra būdinga nuolatinė medžiagų apykaita. Engelsas nurodo, kad Žemės istorijos tam tikrame laikotarpyje iš neorganinių medžiagų turėjo susidaryti organinės medžiagos, o iš jų pasigaminti gyvi baltymai. Pradžioje jie turėjo bestruktūrinį pavidalą, o vėliau vystymosi eigoje priėmė primityvių ląstelių formą.

Šiuolaikinis mokslo patvirtino Engeso gyvybės esmės apibūdinimo teisingumą.

Visų gyvūnų ir augalų kūnai iš esmės sudaryti iš vadinamųjų organinių medžiagų. Be šių medžiagų nėra gyvybės. Organinės medžiagos skiriasi nuo neorganinių tuo, kad jų pagrindas yra grynnanglis.

Iškyla klausimas, kokiu būdu galėjo atsirasti organinės medžiagos mūsų planetoje — Žemėje?

J ši klausimą atsako, remdamasis Engeso teiginiais ir šiuolaikinės organinės bei biologinės chemijos laimėjimais, akad. A. Oparinas.

Didžiausio dėmesio gyvybės atsiradimo Žemėje klausimo išsprendime taip pat užsiartauja puikūs tarybiniai astronomai (mokslininkai), kurie turi dangaus kūnus ir Visatos sandarą ir vystymasi; tyrinėjimai, atskleidžiantieji žvaigždžių ir planetų (dangaus

kūnų, kurie suka aplink Saulę ir iš jos gauna šilumą ir šviesą), tame tarpe ir Žemės, atsiradimo procesą. Itin įdomi yra akad. O. Smidto iškeltoji Žemės atsiradimo teorija. Šio mokslininko manymu, Saulė, judėdama aplink mūsų Galaktikos (astronomijo—Paukščių Takas) centrą, susitiko su milžinišku dulkių pavidalo smulkiai suskaldyto materijos debesimi ir įtraukė šią materiją į savo orbitą (orbita—dangaus kūnų kelias). Iš šios dulkių pavidalo materijos atsirado ir Žemė.

Susiformavus Žemei, jos gelmėse pradeda vykti galtingas viduatominis (atomas—cheminio elemento mažiausioje dalelė) irimas arba vadinamosios branduolinės reakcijos. Šio irimo išdavoje atsiplaidavusi energija skystino Žemės gelmes, kurios laiva išsiliedavo į planetos paviršių. Visi cheminiai elementai dėl šių vyksmų įgavo gaurų pavidalą ir išsidėstė sluoksniais pagal savo tankumą. Ši tokos dujinių medžiagų išsidėstymas dabar pastebimas Saulėje. Centrinę Žemės dalį užmė tokie elementai, kaip anglis, geležis, nikelis ir kt. Jie, Žemei auštant, sudarė jos branduolį. Grynanglis, besi Jungdamas su metalais, susitelkė vadinamąjį karbidų pavidalu. Žemei toliau auštant, iš deguonies ir vandenilio susidare vandens garai.

Karbidai, nuolat besiverždami iš Žemės centro, jos paviršiuje jungėsi su vandens garais ir sudarė angliavandenilius, t. y. anglies ir vandenilio junginius. Jau didysis rusų chemikas D. Mendeljejevas savo laiku parodė, kaip karbidai, jungdamiesi su vandens garais, sudaro angliavandenilius. Reikia pasakyti, kad mokslininkai, tyrinėdami didelių planetų, pavyzdžiu, Jupiterio arba Saturno paviršių, nustato milžiniško angliavandenilių kiekio buvimą. Tuo metu Žemės atmosferoje (duju sluoksnis, kuris gauja Žemę arba bet kurį kitą dangaus kūną) buvo taip pat daug ir amoniako.

Vėstant Žemės rutuliu, atėjo toks momentas, kuomet vandens garai ēmė tirštėti (kondensuotis) ir pagaliau su angliavandeniliu ir amoniaku visa tai karštomi liūtimis pasipildavo ant Žemės. Žemės paviršius virto burbuliuojančiu, verdančiu vandenynu. Iš Žemės rutulio gelmių besiveržiai karbidai jungdavosi su vandeniu ir didino organinių jurginių, ištirpusių pirminiai vandenye, masę. Cia prie aukštos temperatūros ir žymios medžiagų koncentracijos buvo palankios slygos įvairių cheminų reakcijų vyksmui. Šių reakcijų išdavoje susidarė amino rūgštys, kurios, kaip mes jau minėjome, yra pagrindas baltyminių kūnų statybai.

Tolimesniam organizmų junginių vystymesi, taip pat nurodo akad. Oparinas, vyko atskirų amino rūgščių jungimasis į paprastas, o vėliau į sudėtingas baltymų mole-

kules. Daugelis iš jų pereida į koloidinę būklę, t. y. ēmė telktis į klampius, drebūčių pavidalo lašelius, vadinauosis koacervatus. Juose jau matomas tam tikras organizuotas dalelių išsidėstymas.

Čia jau pradeda pasireikšti sintezės (naujo cheminio kūno sudarymas iš jo sudedamųjų dalijų) augimo, o taip pat ir irimo reiškiniai.

Koacervatai savo sandara ir chemine sudėtimi buvo įvairūs. Vienuose iš jų vyraovo sintezė ir augimas, kituose gi — irimas persvérė sintezę. Savaime suprantama, tokie koacervatai neišsilaidyavo, jie surdavo. Žemėje prasidejo natūrali koacervatų atranka. Tie koacervatai, kurie buvo tobulesni, kurie geriau buvo pristaikę prie tolaikotarpio Žemės sąlygų, išsilaikyavo. Kai cheminė koacervatų sudėtis jiems vystantis darėsi painesnė, atsirado juose nauja savybė, nauja kokybė — sugebėjimas atsinaujinti, t. y. sugerbėjimas įgydyti medžiagų apykaitą. Sis baltyminių kūnų perėjimas iš vienos būties formos į kitą ir buvo kokybinis šuolis iš negyvos neorganinės gamtos į gyvają organinę gamtą. Jis pasireiškė tuo, kad per daugelį šimtų milijonų metų atsirado gyva medžiaga, o toliau ilgo vystymosi išdavoje ir pirmosios paprasčiausios sudėties gyvosios būtybės. Nors tos gyvosios būtybės buvo sudarytos iš tų pačių cheminų elementų, kaip ir negyvi kūnai, tačiau jose jau susiformavo aukštessnė materijos forma, jose susidarė aukštos organizacijos baltymai. Natūrali atranka, apie kurią mes kalbėjome, vyko toliau ir atsiradus gyvybei. Slinko metai, amžiai, tūkstantmečiai, ir gyvų būtybių struktūra vis labiau tobulėjo, prisitaikydama prie tų sąlygų, kuriose jomis teko gyventi. Organizmai darėsi vis labiau ir labiau organizuoti.

Tokių būdu gyvoji medžiaga atsirado vystymosi keliu iš paprastų cheminų elementų. Jokios dvasios tam, kad materija taptu gyva, nereikėjo.

Tarybiniai mokslininkai vyko didelių tiriamajų darbų, nagrinėdami gyvybės atsiradimo klausimą. Akad. A. Bachas sintetiniu keliu gavo sudėtingus organinius junginius, savo sandara artimus baltymams. Baltymų sintezės klausimui didelės reikšmės turi akad. N. Zelinsko ir kitų tyrinėtojų darbai. Pasiekti laimėjimai baltymų iš negyvosios medžiagos sintezės srityje yra ryškiausias Engeso pažiūrų apie gyvybės atsiradimą patvirtinimas.

Šiuolaikiniai mokslo pasiekimai įtikinamai paneigia religinius teiginius ir padeda žmonijai vis giliau ir giliau pažinti objektyvius gamtos ir visuomenės vystymosi dėsnius.

K. Jankevičius
LTSR Mokslo akademijos Biologijos instituto direktorius

Spontas

Nesenai Magučių kalvoje laisva ro iškū sporto draugijų „Žalgiris“ ir „Spartakas“ iš abiejų vidurinių mokyklų slidininkai varžėsi 5 ir 10 km distancijose.

Ypatingai įdomi kova vyko 10 km distancijoje tarp LSD „Žalgiris“ slidininkų G. Semionovo, K. Zalūbos ir L. Usačiovo. Jau antroje distancijos pusėje G. Semionovas, palaipsniui didindamas greitį, atsiplėšia nuo savo varžovų ir finišuoja pirmuoju, parodydamas geriausią laiką — 43 min.

Antruoju nuotolių įveikia K. Zalūba, sukoręs distanciją per 43 min. 14 sek. Trečią vietą užmė jaunas slidininkas L. Usačiovas (44 min.)

Pirmoji komandinė vieta atiteko LSD „Žalgiris“ centriniam kolektyvui.

Nuotraukoje: slidininkai G. Semionovas (priešakyje) ir K. Zalūba distancijoje.

M. Deičo nuotr.

Tradicinėje slidžių estafetėje

Prieš keletą dienų įvyko giris ir „Spartakas“ slidininkai.

Estafetės metu gerai užsi-rekomendavo sportininkai Siničica, Milaševičiūtė (LSD „Spartakas“), Semionovas (LSD „Žalgiris“).

Dešimties žmonių komanda sudarė geriausieji LSD „Žal-

K. Reingardas

Mokyklos LDAALR pirminėje organizacijoje

M. Melnikaitės vardo vidurinės mokyklos LDAALR pirminė organizacija paskutiniu metu išvystė savo darbą. Vadovaujant fizinio lavinimo mokytojui N. Musatovui, jos nariai kiekvieną trečiadienį renkasi į užsiemimus.

I. Radzevičius

Trumai

Apie 400 darbadienių turi „Pirmūno“ kolukio kolūkietės Misiūnienė ir Artūšauskienė. Nuo jų mažai lieka M. Sklizmantaitė ir J. Tijūnelytė, kurios turi daugiau kaip po 350 darbadienių.

L. Kužma

Už 3000 iublių naujos literatūros gavo šiominis dienomis kaimo bibliotekos.

S. Laipčienė

Redaktorius

L. RUDASEVSKIS

Priimama prenumerata rajoniniam laikraščiui

„Pergalė“

1955 metų vasario mėn. ir iki metų pabaigos

Laikraštis išeina 3 kartus per savaitę

Prenumeratos kaina:

iki metų pabaigos — 21, 45 rb.

6 mėn. — 11,70 rb.

1 mėn. — 1,95 rb.

Prenumerata priima ryšių ir „Sajunginės Spudos“ skyriai bei agentūros, visuomeniniai spaudos platintojai, kolūkių laikininkai ir apylinkių Tarybų sekretoriai.

Užsisakykite laikraštį ilgesniams laikui.

Tai užtikrins nenutrūkstamą jo gavimą.